

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/101/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620202387
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7620202387.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Aleny Mikovej v právnej veci žalobcu A. B., bytom v C. D. XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Berčo s.r.o., so sídlom v E. F. G., A. H. XX, proti žalovanému I. B., bytom v C. D. XXX, zastúpenému JUDr. Marcelou Kuníkovou, advokátkou so sídlom v E. F. G., J. D. XX, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 22.10.2020, č.k. 5C/28/2020-211 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok tak, že žalobu zamieťa.

Žalovaný má nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že žalobca je vlastníkom pozemku, ktorý zodpovedá dielu 1 v zmysle geometrického plánu o výmere 190 m², ktorého výmera je začlenená do parc.č. KN-C č. 930/9 – orná pôda o výmere 304 m² zapísanej na LV č. XXX k.ú. C. a zároveň priznal žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania.

2. Týmto rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o žalobnom návrhu žalobcu, ktorým sa domáhal určenia vlastníckeho práva k pozemku, ktorý zodpovedá dielu č. 1 k parc. KN-C č. 930/9 k.ú. C..

3. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca žalobu oprel o tvrdenie, že v katastri nehnuteľností je žalovaný neoprávnene evidovaný ako vlastník spornej nehnuteľnosti titulom dedenia po svojej matke K. B., pretože menová nenadobudla vlastnícke právo k tejto nehnuteľnosti na základe notársky osvedčeného vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva zo dňa 4. júna 1997, nakoľko tu taký právny dôvod nadobudnutia vlastníckeho práva nebol. Žalobca v žalobe uviedol, že žalovaný je evidovaným výlučným vlastníkom pozemku, parcely C-KN č. 930/9 - orná pôda o výmere 304 m², zapísanej na LV č. XXX, k. ú. C., ktorú nadobudol titulom dedenia po svojej alebojej matke, K. B., L. J., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, na základe Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 7D/132/2011-33 zo dňa 28.10.2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.11.2011. Právna predchodkyňa žalovaného, K. B., jeho matka, nadobudla parcelu č. 930/9 podľa geometrického plánu č. 10757350-47/95 tak, že táto parcela bola tvorená nasledovnými dielmi: „diel 1“ o výmere 190 m², ktorý pôvodne patril do parcely E-KN č. 932/2, v danom čase zapísanej na LV č. XXX, k. ú. C. vo vlastníctve žalobcu a „diel 4“ o výmere 114 m², ktorý pôvodne patril do parcely E-KN č. 955, v danom čase zapísanej na LV č. XXX vo vlastníctve Poľnohospodárskeho družstva Smižany. Právna predchodkyňa žalovaného vo vzťahu k nadobudnutiu

vlastníckeho práva k „dielu 4“ od Poľnohospodárskeho družstva v Smižanoch. Správa katastra predložila kúpnu zmluvu a vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva k „dielu 1“ od žalobcu predložila listinu - Osvedčenie o vyhlásení o vydržaní vlastníctva k nehnuteľnostiam, Notársku zápisnicu spísanú dňa 4.6.1997 na Notárskom úrade JUDr. Ľubomíra Barabáša, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, sp. zn. N 309/97, Nz 304/97. Tvrdil, že neexistuje a ani nikdy neexistoval právny dôvod na to, aby právna predchodkyňa žalovaného nadobudla vydržaním vlastnícke právo k „dielu 1“, pôvodne patriaceho do parcely E-KN č. 932/2 o pôvodnej výmere 2543 m², dnes o výmere 1941 m², vo vlastníctve žalobcu a vyhlásenie o vydržaní poňaté do notárskej zápisnice nemôže byť platným vyhlásením. Zároveň uviedol, že v danom čase súhlasil s vydržaním iného pozemku v prospech právnej predchodkyne žalovaného, ktorý susedil so sporným pozemkom, jednalo sa o „diel 2“ v zmysle spomínaného geometrického plánu o výmere 412 m², ktorá výmera rovnako pôvodne patrila do parcely E-KN č. 930/9 vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Proti tomuto vydržaniu nemal a ani nemá výhrady a s vydržaním súhlasí.

4. Vzhľadom na to, že ide o určovaciu žalobu súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal otázkou, či žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem tak, ako vyplýva z § 137 písm. c) C.s.p. V tej súvislosti uzavrel, že naliehavosť právneho záujmu žalobcu na určení jeho vlastníckeho práva k predmetu sporu je daná, nakoľko bez tohto určenia by bolo jeho právo ohrozené a jeho právne postavenie neisté. Rozhodnutím vo veci sa odstráni spornosť vo vlastníctve nehnuteľností. S poukazom na § 70 katastrálneho zákona, podľa ktorého údaje v katastri nehnuteľností sa považujú za hodnoverné pokiaľ sa nepreukáže opak, jedine podaním určovacej žaloby sa odstráni spornosť vo vlastníctve predmetnej nehnuteľnosti (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/98/2004, sp. zn. 1Cdo/91/2006, sp. zn. 3Cdo/36/2007). Jedine rozhodnutie súdu môže byť podkladom pre vykonanie prípadnej zmeny tohto zápisu (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/69/2003, sp. zn. 4Cdo/105/2013, sp. zn. 6Cdo/392/2013).

5. Vykonaným dokazovaním vzal súd prvej inštancie za preukázané, ktorá skutočnosť v konaní ani nebola spornou, že pôvodným vlastníkom parcely EKN 932/2 o výmere 3180 m² zapísanej v pozemknoknižnej vložke č. XXX pre k.ú. C. bol M. N., od ktorého sa malo odvíjať vlastnícke právo jednak žalobcu a rovnako žalovaného. Z vyššie uvedenej pozemno-knižnej vložky je zrejmé, že právom po M. N. prešlo v roku 1973 vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na jeho právnu nástupkyňu O. B. L. N. (poznámka v pozemknoknižnej vložke - zmena vlastníctva pod B2, D 816/73). Následne, ako je zrejmé z Darovacej zmluvy - Notárskej zápisnice N 69/91, Nz 69/91 zo dňa 27.02.1991 registrovanej Štátnym notárstvom v Sp. Novej Vsi titulom daru prešli tieto nehnuteľnosti na samotného žalobcu.

6. Žalovaný v priebehu konania argumentoval tým, že jeho právo k predmetnej nehnuteľnosti sa odvíja rovnako od právneho predchodcu žalobcu M. N.. Od menovaného mala fakticky niekedy v roku 1953 nadobudnúť vlastnícke právo k „dielu 1“ o výmere 190 m², ktorý tvorí časť novovytvorenej parcely č. 930/9 - záhrada o výmere 304 m² a tiež k „dielu 2“ o výmere 412 m² v celosti, ktorý tvorí časť novovytvorenej parcely č. 932/4 - zastavaná plocha o výmere 578 m², zameraných geodetom P. I. C. dňa 22.04.1995, zakreslených v geometrickom pláne č. 10757350-47/95 jeho matka K. B., a to neformálnym prevodom - kúpou za kúpnu cenu 3.000,- Sk (podľa vtedy platnej meny išlo o Kčs). Právne však vlastníctvo nadobudla až následne zápisom Osvedčenia o vyhlásení o vydržaní vlastníctva k nehnuteľnostiam - Notárskej zápisnice sp. zn. N 309/97, Nz 304/97 zo dňa 04.06.1997. On nadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam dedením po neb. matke na základe Osvedčenia o dedičstve zn. 7D/132/2011-33 7Dnot 175/2011 zo dňa 28.10.2011.

7. Vychádzajúc z názoru dovolacieho súdu, vysloveného v uznesení zo dňa 26. februára 2020, sp. zn. 8Cdo/20/2019, ktorým bol zrušený skorší rozsudok súdu prvej inštancie a rozsudok odvolacieho súdu súd prvej inštancie konštatoval, že opodstatnenosť žalobou uplatneného práva na určení vlastníckeho práva je závislá na posúdení otázky, či právna predchodkyňa žalovaného bola v roku 1997 dôvodne zapísaná ako vlastníčka spornej nehnuteľnosti na základe notárskeho osvedčenia o vyhlásení o vydržaní vlastníckeho práva.

8. S poukazom na čl. 20 ods. 1 Ústavy SR § 115, § 116 ods. 1, 2 a § 126 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 63 zák. č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (notársky poriadok) platného ku dňu vydania osvedčenia o vyhlásení o vydržaní (4.6.1997) súd prvej inštancie dospel k záveru, že výsledky vykonaného dokazovania preukazujú, že k zápisu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v prospech právnej predchodkyne žalovaného došlo na základe osvedčenia o vyhlásení o vydržaní vlastníckeho

práva k nehnuteľnostiam - notárskej zápisnice sp. zn. N309/97, Nz304/97 zo dňa 04.06.1997. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že jeho právna predchodkyňa mala nadobudnúť predmetnú nehnuteľnosť ešte v roku 1953 na základe neformálneho prevodu od vtedajšieho vlastníka M. N., ktorému vyplatila kúpnu cenu 3.000 eur a predmetnú nehnuteľnosť dobromyseľne užívala viac ako 10 rokov, súd prvej inštancie uzavrel, že tento titul nadobudnutia vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti zo strany žalovaného žiadnym hodnoverným spôsobom nebol preukázaný. Žalovaný nepredložil žiaden dôkaz o jeho existencii, zmluvu, resp. inú listinu či svedectvo, z ktorého by bolo možné vyvodiť takýto prevod a neprodukoval ani doklad prípadne iný dôkaz o zaplatení v tom čase nie malej kúpnej ceny. K osvedčeniu síce bolo pripojené Potvrdenie Obecného úradu Teplička zo dňa 4.6.1997, z jeho obsahu však nie je zrejmé, na základe čoho bolo vlastne potvrdenie vydané. Ten istý úrad, ako vyplynulo z dotazníka a čestného vyhlásenia k darovacej zmluve uzavretej dňa 27. februára 1991 medzi v súčasnosti nebohú matkou žalobcu O. B. ako darkyňou a jej synom A. B. ako obdarovaným vyplynulo, že nemal proti registrácii zmluvy a ani proti samotnému prevodu žiadne námietky, a to v dobe 6 rokov pred vydaním osvedčenia. Tento úrad udelil súhlas s registráciou zmluvy rovnako ako ďalšie kompetentné orgány, konkrétne Mestský úrad Spišská Nová Ves, odbor výstavby a územného plánu, Poľnohospodárske družstvo Smižany, Štátny majetok Spišská Nová Ves a Východoslovenské lesy štátny podnik, Spišská Nová Ves. Súd prvej inštancie za nedôveryhodné považoval predložené čestné prehlásenie svedka A. O., ktoré po výpovedi tohto svedka podľa názoru súdu nesvedčí o existencii kvalifikovaného titulu nadobudnutia a v tomto kontexte aj dobromyseľnosti držby spornej nehnuteľnosti právnou predchodkyňou žalovaného. Tento svedok si nevedel pred súdom vybaviť, z akého dôvodu vlastne čestné prehlásenie podpísal. Ani ako starosta obce počas svojho funkčného obdobia v rokoch 1981 až 1990 nemal prehľad, kto presne a ktoré pozemky užíva. Len samotná skutočnosť, že poznal rodičov žalovaného a že sa žiadna iná osoba nedožadovala vlastníckeho práva k dotknutým pozemkom podľa názoru súdu sama o sebe nesvedčí o legálnosti nadobudnutia nehnuteľnosti predchodkyňou žalovaného. Práve naopak z tejto možno dedukovať falošnú kolegialitu a účelovosť konania tohto svedka v čase podpisu osvedčenia. O účelovosti konania právnej predchodkyne žalovaného svedčí aj fakt, že k vyhláseniu o vydržaní vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti nebolo doložené vyjadrenie jej posledného známeho vlastníka, teda žalobcu, ktorému svedčil posledný zápis v katastri nehnuteľností. Vlastníctvo žalovaného resp. jeho právnej predchodkyne nemožno vyvodiť ani z obsahu výmeru ONV v Spišskej Novej Vsi zn. XI-711.2-1954 zo dňa 18.05.1954, nakoľko je vylúčené, aby vlastníctvo k pozemku bolo založené administratívnym rozhodnutím, ktorým bola predchodkyňou žalovaného povolená stavba rodinného domu na parc. č. 932/2.

9. Na základe týchto úvah súd prvej inštancie vyvodil, že nárok žalobcu je dôvodný. Žalovaný relevantne nepreukázal svoje tvrdenia o splnení podmienok jeho právnej predchodkyne o vydržaní vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, najmä pokiaľ ide o zákonnosť titulu ich nadobudnutia a oprávnenej dobromyseľnej držby.

10. Pokiaľ sa žalovaný odvolával na základnú zásadu súkromného práva, ktorou je, že právo patrí bdelym, zásada istoty právnych vzťahov a s tým súvisiaca zásada ochrany nadobudnutých práv v dobrej viere s poukazom na nález Ústavného súdu SR I.ÚS549/2015, súd bol toho názoru, že tam uvedené závery nie sú na daný prípad aplikovateľné. V konaní nebola preukázaná dobromyseľnosť držby sporných nehnuteľností právnou predchodkyňou žalovaného, preto ani skutočnosť, že po smrti matky (26.07.2011) žalobca nadobudol sporné nehnuteľnosti dedením, nemôže nedobromyseľnú držbu konvalidovať. Najmä za situácie, keď ku dňu podania žaloby (6.11.2015) nebola splnená podmienka uplynutia vydržacej doby. Potomkovia alebohej K. B., vrátane žalovaného o situácii ohľadne spornosti vlastníctva mali vedomosť, resp. pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú od nich možno s ohľadom na všetky okolnosti a povahu prípadu požadovať, ju mohli mať. Tento fakt vyplynul z výpovede žalobcu, ktorý uviedol, že brat žalovaného O. B. sa v minulosti zaujímal o kúpu spornej nehnuteľnosti. Z toho vyplýva, že rodina žalovaného a aj samotný žalovaný mali pochybnosti o tom, že K. B. je vlastníčkou spornej parcely, resp. žalobca mal byť v skutočnosti subjektom, ktorý má byť ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri nehnuteľností.

11. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému.

12. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie

na ďalšie konanie alebo aby rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Uplatnil náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. V odvolaní uviedol, že sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie o tom, že by nepreukázal titul nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam jeho právnou predchodkyňou. Z potvrdenia Miestneho národného výboru Teplička č. 155/1954 zo dňa 12.5.1954 výslovne vyplýva: „Miestny národný výbor v Tepličke na základe prehlásenia M. N. potvrdzuje, že odpredal pozemok na stavbu rodinného domu A. B. v C. D. B. 63. Toto potvrdenie sa vydáva na vlastnú žiadosť A. B., kúpiteľa pozemku a má slúžiť k žiadosti o vydanie stavebného povolenia“. Potvrdenie je podpísané M. N., pod ktorého podpisom je výslovne uvedené - podpis odpredávateľa pozemku a za Miestny národný výbor je podpísaný jeho tajomník. Nad podpisom M. N. je napísané: kúpna cena Kčs 3.000. Už táto listina potvrdzuje, že M. N. predal pozemok A. B. na stavbu rodinného domu rovnako potvrdzuje aj výšku kúpnej ceny. Výmer Okresného národného výboru v Spišskej Novej Vsi značka: XI-711.2-1954 určuje parcelu, na ktorej bola povolená stavba rodinného domu A. B. a jeho manželky. Rovnako aj geometrický (polohový) plán č.: 93-00-25-56-922-420 zo dňa 2.2.1957 preukazuje, že M. N. predal parcelu č. 932/4 o výmere 623 m² A. B. na stavbu rodinného domu za kúpnu cenu 3.000 Kčs. Tieto listiny svedčia o nadobudnutí, ale aj o dobromyseľnosti držby predmetných nehnuteľností právnou predchodkyňou žalovaného, a to už od samotného počiatku držby. Z odôvodnenia rozhodnutia nemožno vyvodit', z čoho súd dedukoval falošnú kolegialitu, keď hodnotil potvrdenie Obecného úradu Teplička zo dňa 4.6.1997, čestné prehlásenie A. O. na tomto potvrdení a jeho svedeckú výpoveď. Je potrebné si uvedomiť, že svedecká výpoveď svedka O. bola urobená v roku 2017, t.j. odstupom 20 rokov od vydania tohto potvrdenia, preto nie je možné sa čudovať, že svedok si nemusí pamätať na okolnosti, za ktorých podpísal predmetné čestné prehlásenie. Potvrdil však, že je na ňom jeho podpis. Z výpovede svedka O. možno vyvodit', že už v roku 1981 bol pozemok rodičov žalovaného oplotený. Z potvrdenia Obecného úradu Teplička z roku 1997 vyplýva, že matka žalovaného užívala nehnuteľnosti, ktoré nadobudla od M. N. v roku 1953 na základe neformálneho prevodu dobromyseľne ako vlastné a nerušene až doteraz, bez toho, aby si k nim uplatňoval vlastnícke právo niekto iný. Naopak každý ju uznával za výlučnú vlastníčku. Súd nevzal do úvahy, že na potvrdení Obecného úradu Teplička sú podpísané ešte ďalšie dve osoby a ani na obsah potvrdenia Obecného úradu Teplička. Aj z geometrického plánu zo dňa 28.4.1995 P. C. vyplýva, že v roku 1995 boli parcely žalovaného, vrátane spornej parcely, oplotené. Žalovaný má za to, že jeho právna predchodkyňa nerušene užívala predmetné nehnuteľnosti od roku 1953. Žalobca ani netvrdil, že by on alebo jeho právni predchodcovia spornú nehnuteľnosť užívali. Počas 60. rokov nikdy netvrdili, že sú vlastníckmi spornej parcely a nikdy nevyzvali žalovaného ani jeho právnou predchodkyňu na vydanie nehnuteľnosti. Žalovaný s jeho právnou predchodkyňou dobromyseľne užívali predmetné nehnuteľnosti celých 60 rokov. Žalovaný má za to, že v konaní preukázal nadobúdaci titul a splnil aj dobromyseľnosť držby spornej nehnuteľnosti jeho právnou predchodkyňou počas celej vydržacej doby. Tvrdenie žalobcu, že brat žalovaného sa mal zaujímať o kúpu spornej parcely nebolo ničím preukázané. Pokiaľ by sa aj brat žalovaného zaujímal o kúpu spornej parcely cca pred 20. rokmi, bolo by to v čase, kedy už parcela bola ohradená a nadobudla ju na základe osvedčenia o vydržaní právna predchodkyňa žalovaného. Žalobca bol počas celej doby užívania predmetnej nehnuteľnosti žalovaným resp. jeho právnou predchodkyňou nečinný a to napriek tomu, že vlastníkom susediacej parcely je od roku 1991. Pozemok bol oplotený od roku 1995, preto odvtedy musel mať žalobca vedomosť, že žalovaný a jeho právna predchodkyňa užívajú pozemok a už vtedy sa mohol domáhať svojich práv. Bol však 20 rokov nečinný. Žalobca vyzval žalovaného na riešenie záležitostí až listom zo dňa 03.07.2015. Rozsudok považuje za zmätočný a nezrozumiteľný aj z toho dôvodu, že z darovacej zmluvy - notárskej zápisnice N69/91, Nz69/91 zo dňa 27.02.1991 nevyplýva súdom uvedené. Táto notárska zápisnica obsahuje len zmienku o nehnuteľnostiach na LV č. XXX pod A1 v celosti, pôvodne zapísaných vo vložke č. 179 a 517. Žiadna iná zmienka o týchto pozemkoch tam nie je. Vytkol súd, že nesprávne v bode 16 a 41 rozsudku uvádza žalovaného pojmom „žalovaní“. Z ust. § 63 Notárskeho poriadku nevyplýva, že k platnému vydržaniu je potrebné vyhlásenie dotknutého vlastníka nehnuteľností. Osvedčenie o vyhlásení o vydržaní je potrebné považovať za právny dôvod nadobudnutia vlastníckeho práva právnou predchodkyňou žalovaného.

13. O tomto odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 8.12.2021 č.k. 9Co/253/2020-261, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. Rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu a žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu.

14. Tento rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.3.2023 sp. zn. 5Cdo/94/2022 na základe dovolania

žalobcu. Dovolací súd dospel k záveru, že konanie na odvolacom súde trpí vadou zmätočnosti v intenzite porušujúcej právo na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.

15. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 C.s.p. na nariadenom odvolacom pojednávaní postupom podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

16. Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno považovať za správne z hľadiska skutkových zistení súdom prvej inštancie, ak súd pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že "...žalovaný relevantne nepreukázal svoje tvrdenia ohľadne splnenia podmienok jeho právnej predchodkyne na vydržanie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam...", v dôsledku čoho vec aj nesprávne právne posúdil, ak žalobe vyhovel.

17. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, preto dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakoval sám.

18. V rámci odvolacieho pojednávania odvolací súd vykonal dokazovanie jednak listinnými dôkazmi, a to potvrdením Miestneho národného výboru Teplička zo dňa 12.5.1954, geometrickým plánom zo dňa 28.4.1995, ako aj výsluchom strán sporu a dospel k záveru, že nárok žalobcu na určenie vlastníckeho práva nie je dôvodný.

19. Žalobca A. B. na odvolacom pojednávaní uviedol, že právna predchodkyňa žalovaného pri osvedčení vlastníckeho práva úmyselne nevyžiadala stanovisko vlastníka predmetnej parcely, ktorým bol v tom čase, aj keď vedela, že je vlastníkom, čo vyplýva z príslušného zápisu na liste vlastníctva. Poukázal na výpoveď svedka A. O., ktorý si nepamätal bližšie skutočnosti, pokiaľ popisoval potvrdenie obce. Bol toho názoru, že právna predchodkyňa žalovaného mala získať vedomosť o tom, že nie je vlastníčkou pozemku na základe zápisu na príslušnom liste vlastníctva.

20. Právna zástupkyňa žalovaného na pojednávaní uviedla, že pokiaľ ide o notársku zápisnicu v danom čase ani Notársky poriadok ani Občiansky zákonník nevyžadoval súhlas vlastníka nehnuteľnosti, len čestné prehlásenie obce a dvoch svedkov. Súhlas vlastníka dotknutého pozemku sa vyžadoval až na základe novely z r. 2000. Pokiaľ by aj súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre vydanie osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva, poukázala na ďalšie dôkazy obsiahnuté v spise, a to potvrdenie Miestneho národného výboru, výmer, geometrický plán, ale aj polohopisný plán, ktoré svedčia o tom, že právní predchodcovia žalovaného nadobudli predmetnú časť parcely na základe kúpnej zmluvy ešte v r. 1953. Vzhľadom na uplynutie premlčacích dôb, dobromyseľnosti držby a aj to, že bola držba nerušená, jednoznačne došlo k vydržaniu predmetnej časti parcely, či už právnymi predchodcami žalovaného alebo samotným žalovaným.

21. Žalovaný I. B. na odvolacom pojednávaní uviedol, že stredná časť parcely uvedená na geometrickom pláne patrí jemu, ide o dom a súčasne sú tu uvedené diely 1,2,3 a 4. Diely 3 a 4 nadobudli v r. 1995 a pokiaľ ide o diely 2 a 1 tie sa užívali spolu, od-kedy sa tam postavil rodinný dom. Vždy sa využívali spoločne diel č. 2 ale aj diel č. 1 a následne v r. 1995 postavili plot a vtedy dokúpili ďalšie dve časti, a to diel č. 3 a 4 od poľnohospodárskeho družstva. Od vtedy to užívajú v takom stave, v akom je uvedené v geometrickom pláne, keďže si to dali takto aj zamerať. Ďalej uviedol, že nikdy sa nestalo, aby zo strany žalobcu alebo jeho právnych predchodcov boli vyzývaní, aby neužívali predmetnú časť (diel 1), aby ho vrátili a podobne. Neskúmal, na základe čoho jeho právní predchodcovia nadobudli spornú časť parcely, avšak mali potvrdenie z Miestneho národného výboru, geometrický polohopisný plán z r. 1957 a nemal dôvod to zisťovať. Nikdy ho žalobca neoslovil, resp. nikto z jeho rodiny na vyporiadanie tohto pozemku a začali ho oslovovať až v r. 2015.

22. V prejednávanej veci je nesporné, že žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k pozemku, ktorý zodpovedá dielu 1 v zmysle geometrického plánu o výmere 190 m², ktorý pôvodne patril do parcely KN-E č. 932/2 a ktorého výmera je dnes začlenená do parcely KN-C č. 930/9 k.ú. C..

23. Výlučným vlastníkom parcely KN-C č. 930/9 orná pôda o výmere 304 m² zapísanej na LV č. XXX je žalovaný a to na základe osvedčenia o dedení v konaní sp. zn. 7D/132/2011, v ktorom spornú parcelu zdedil po svojej právnej predchodkyňi - matke K. B. zomrelej 26.7.2011.

24. Žalovaný je výlučným vlastníkom parcely KN-E č. 932/2 o výmere 1941 m², a to na základe darovacej zmluvy v r. 1991.

25. Keďže žalobca v konaní spochybňoval vlastnícke právo žalovaného tvrdiac, že neexistuje a neexistoval právny dôvod na to, aby právna predchodkyňa žalovaného vydržaním nadobudla vlastnícke právo k dielu č.1, bolo potrebné sa zaoberať námietkou resp. tvrdením žalovaného, že vlastnícke právo nadobudla jeho právna predchodkyňa vydržaním najneskôr k 31.12.1963.

26. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že medzi právnym predchodcom žalobcu - M. N. a právnym predchodcom žalovaného A. B. došlo k uzatvoreniu neformálnej kúpnej zmluvy, na základe ktorej M. N. odpredal A. B. parcelu Q., čo potvrdil aj žalobca. Uvedená právna skutočnosť je zrejmä aj z potvrdenia Miestneho národného výboru v Tepličke zo dňa 12.5.1954, ktorým Miestny národný výbor na základe prehlásenia M. N. potvrdil odpredaj pozemkov na stavbu rodinného domu A. B. (č.l. 351). Sporným však ostával predmet uvedenej neformálnej kúpnej zmluvy, ako aj jeho výmera.

27. Výmerom Okresného národného výboru v Spišskej Novej Vsi zo dňa 18.5.1954 (č.l. 34) bolo preukázané, že sa jednalo o parcelu č. 932/2 k.ú. C., nakoľko uvedeným výmerom Okresný národný výbor povolil stavebníkovi A. B. v obci Teplička na uvedenej parcele stavbu rodinného domu.

28. Výmera odpredanej parcely na základe neformálnej kúpnej zmluvy vyplýva z geometrického polohopisného plánu zameraného dňa 5.11.1956, z ktorého je zrejmé, že z doterajšej parcely KN-E č. 932/2 bola vytvorená parcely KN-E 932/4 o výmere 625 m², ktorej ako vlastníci boli zapísaní A. B. a manželka K., každý v 1/2 -ici vedenej ako dom a dvor (č.l. 22).

29. Z geometrického plánu na právne vyporiadanie a oddelenie parcely vypracovanom dňa 28.4.1995 (č.l. 23) je zrejmé, že parcela KN-C č. 930/9 vo výmere 190 m², ktorej súčasťou je aj diel č. 1 bola vytvorená z pôvodnej parcely KN-E č. 932/2 a rovnako z uvedenej parcely bola vytvorená aj parcela KN-C č. 932/4 o výmere 412 m².

30. Z uvedeného geometrického plánu je teda zrejmé, že diel 1 a 2 spolu vo výmere 602 m² (412+190), sa zhodujú s rozlohou uvedenou v geometrickom polohopisnom pláne, vypracovanom 5.11.1956, z ktorého vyplýva, že právny predchodca žalovaného A. B. a manželka K. boli vlastníkami parcely KN-E 932/4, na ktorej mali postavený dom a dvor o rozlohe 623 m². Uvedený skutkový stav zodpovedá aj tvrdeniu žalovaného, že vždy využívali spoločný diel č. 2, ale aj diel č. 1 a odvtedy to užívajú v takom stave, ako je to uvedené v geometrickom pláne. Z uvedeného je zrejmé, že aj keď v konaní kúpna zmluvy zo strany žalovaného predložená nebola je nesporné, že z uvedených skutkových zistení možno vyvodit' vstup jeho právnych predchodcov A. B. a jeho manželky K. do dobromyseľnej držby na základe neformálnej kúpnej zmluvy v r. 1953.

31. Podľa § 115 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo, ak nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve.

32. Podľa § 116 ods. 1 zák.č. 141/1950 Zb. vlastnícke právo k hnutelnej veci nadobudne, kto ju drží oprávnené (§ 145) a nepretržite 3 roky, ak ide o nehnuteľnú veci, je potrebná vydržacia doba 10 ročná.

33. Podľa § 116 ods. 2 zák. č. 141/1950 Zb., kto nadobudne oprávnenú držbu od oprávneného držiteľa, môže si započítať vydržaciu dobu predchodcu.

34. Podľa § 145 zák.č. 141/1950 Zb. , ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným.

35. Podľa § 145 ods. 2 zák.č. 151/1950 Zb. v pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

36. Vydržanie treba považovať za osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. Za účelom nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním musia byť súčasne splnené zákonné predpoklady, ktorými v zmysle zák.č. 141/1950 Zb. – Občianskeho zákonníka účinného od 1.1. 1951 do 1.1.1992 bola existencia kvalifikovanej držby a uplynutie stanoveného času. Držiteľ musel byť dobromyseľný nielen

na počiatku držby, ale i počas celej vydržacej doby. Držba musela byť nepretržitá, pokojná a nerušená. Ďalšou podmienkou nadobudnutia vlastníctva vydržaním bolo uplynutie stanovenej doby držby. Všeobecnú vydržaciú dobu pre vydržanie nehnuteľností ustanovil Občiansky zákonník v § 116 ods. 1 na 10 rokov.

37. Na základe uvedených zistení dospel odvolací súd k záveru, že právni predchodcovia žalovaného, manželia B. boli od r. 1953 dobromyseľní, že formálnou kúpnu zmluvou, ktorú možno považovať za právne spôsobilý titul držby nadobudli do vlastníctva parcelu KN-E č. 932/4 o výmere 623 m² vytvorenú z pôvodnej pozemnoknižnej parcely KN-E č. 932/2, ktorá zodpovedá novovytvoreným parcelám KN-C č. 930/9 a KN-C č. 932/4, ktorých časť tvorí diel č. 1 vo výmere 190 m² a diel č. 2 vo výmere 412 m² parcely reg. KN-E č. 932/2. Právni predchodcovia žalovaného časť spornej parcely od r. 1953 minimálne 10 rokov nerušene užívali.

38. Aj keď žalobca v konaní spochybnil titul nadobudnutia držby (kúpnu zmluvu) v konaní formálna existencia kúpnej zmluvy preukázaná bola a navyše titul držby sa v konaní ani nevyžaduje, nakoľko právni predchodcovia žalovaného ako držiteľia boli so zreteľom ku všetkým okolnostiam dobromyseľní, že ich držba sa o taký titul – kúpnu zmluvu, opiera. Treba preto súhlasiť s názorom žalovaného v tom, že jeho právni predchodcovia vstúpili do oprávnenej držby na základe neformálnej kúpnej zmluvy v r. 1953 (so zreteľom ku všetkým okolnostiam boli dobromyseľní, že im vlastnícke právo patrí – vzhľadom na posúdenie existencie dobromyseľnosti z hľadiska objektívneho), a teda uplynutím 10 ročnej dobromyseľnej držby najneskôr však do 31.12.1963 nadobudli vlastnícke právo vydržaním. Uvedeným okamihom došlo k zániku vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu, a teda k následnému neúčinnému prevodu vlastníckeho práva na základe darovacej zmluvy na žalobcu v r. 1991.

39. Keďže k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním právnymi predchodcami žalovaného došlo najneskôr 31.12.1963, žalovaný nadobudol vlastnícke právo k spornej časti parcely KN-C č. 930/9 k.ú. C. dedením po svojej právnej predchodkyne K. B. na základe osvedčenia o dedičstve zo dňa 28.10.2011 č.k. 7D/132/2011-33, 7Dnot 175/2011.

40. Z uvedeného dôvodu preto nemožno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že titul nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nebol zo strany žalovaného žiadnym hodnoverným spôsobom preukázaný. Rovnako za nedôvodné treba považovať konštatovanie súdu, že žalovaný nepredložil žiaden dôkaz o existencii kúpnej zmluvy, resp. inú listinu, či svedectvo, z ktorého by bolo možné prevod jednoznačne vyvodiť. Je tomu tak preto, že súd neprihliadol v rámci vykonaného dokazovania na horeuvedené listinné dôkazy.

41. Možno preto konštatovať, že k zániku vlastníckeho práva právnymi predchodcov žalobcu došlo najneskôr dňom 31.12.1963, kedy nadobudli vlastnícke právo originálnym spôsobom k spornej nehnuteľnosti právni predchodcovia žalovaného vydržaním, preto následné darovanie na základe darovacej zmluvy právnou predchodkyňou žalobcu O. B. je neúčinné a žalobca v konaní netvrdil a ani nepreukázal takú právnu skutočnosť, na základe ktorej by jeho právna predchodkyňa, resp. on účinne nadobudol vlastnícke právo po 31.12.1963. Z uvedeného dôvodu preto nemožno považovať nárok žalobcu na určenie vlastníckeho práva za dôvodný.

42. Vzhľadom na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z iných skutkových zistení ako v pôvodnom konaní, nebolo možné aplikovať právny názor dovolacieho súdu vyslovený v zrušujúcom uznesení sp. zn. 5Cdo/94/2022 a to, že „opodstatnenosť žalobou uplatneného práva na určenie vlastníckeho práva žalobcu je závislá na posúdení otázky, či právna predchodkyňa žalovaného bola neskôršie v r. 1971 dôvodne zapísaná ako vlastníčka sporných nehnuteľností na základe notárskeho osvedčenia o vyhlásení o vydržaní vlastníckeho práva“. Je tomu tak preto, že v pôvodnom konaní odvolací súd vychádzal z názoru, že právna predchodkyňa žalovaného K. B. vstúpila do oprávnenej držby dňom 2.7.1997, a to na základe osvedčenia o vyhlásení o vydržaní vlastníctva k nehnuteľnostiam, avšak v terajšom konaní odvolací súd vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, že právni predchodcovia žalovaného vstúpili do oprávnenej držby titulom neformálnej kúpnej zmluvy v r. 1953.

43. Dôvodom pre zamietnutie žaloby bola aj skutočnosť, že žalobcom vymedzený predmet konania, ktorým sa domáhal určenia vlastníctva k pozemku, ktorý zodpovedá dielu 1, nespĺňa požiadavku určitosti, zrozumiteľnosti a takéto vymedzenie nie je spôsobilé pre zápis požadovaného vlastníckeho

práva do katastra nehnuteľností. Aj napriek tomu, že žalobca v žalobnom návrhu doručenom súdu 6.11.2015 uviedol, že v priebehu konania zabezpečí vyhotovenie geometrického plánu, ktorým bude výmera pripadajúca na diel 1 označená samostatným parcelným číslom tak, aby súd mohol o tejto parcele rozhodnúť, do rozhodnutia odvolacieho súdu geometrický plán nepredložil.

44. Žalobca síce navrhol v rámci odvolacieho konania vykonanie dôkazu - vyhotovenie geometrického plánu, na takýto návrh však odvolací súd neprihliadal vzhľadom na ust. § 366 C.s.p., nakoľko prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany možno v odvolaní použiť len vtedy, ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom z obsahu spisu nevyplýva, aby takýto dôkaz žalobca bez svojej viny nemohol uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie a vzhľadom na kontradiktórnosť konania bolo povinnosťou žalobcu v konaní predkladať dôkazy.

45. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávne zisteného skutkového stavu veci, v dôsledku čoho vec aj nesprávne právnej posúdil, preto odvolací súd postupom podľa § 388 C.s.p. napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

46. Výrok o trovách prvostupňového a odvolacieho konania vyplýva v ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorých právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešná strana sporu, v danom prípade žalovaný, preto mu odvolací súd priznal aj náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v celom rozsahu.

47. V rámci dovolacieho konania úspech v konaní mal žalobca, preto odvolací súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy dovolacieho konania v celom rozsahu.

48. Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).